

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לחינוך תשפ"ב 2022

שם הקורס: מתודולוגיה מחקרית איכותנית
מס' קורס: סמסטר א': 0241-2-129; וסמסטר ב': 0101-2-129.
שם המרצה: ד"ר איריס טבק
מועד הקורס: ימי שלישי 8:00-10:00
שעת קבלה: יום ג' 10:00-11:00 בתיאום מראש בבנין 72 חדר 157
מתרגלות: אביב אורנר ומניה כגן – שעות קבלה ייקבעו בהמשך

יעדי ההוראה:

מטרות הקורס להעמיק את ההיכרות עם מתודולוגיה איכותנית בחינוך, ולחזק מיומנויות בשיטות כמו ריאיונות ותצפיות המשמשות את המחקר האיכותני. נבחן כיצד הנחות יסוד של גישות שונות, כמו אתנוגרפיה או גישות נרטיביות, מעצבות את אופי העבודה והניתוח. הקורס הוא קורס שנתי מבוסס פרוייקט. הפרוייקט הנו מחקר איכותני בקנה מידה מצומצם. הפרוייקט מחולק למטלות ביניים לאורך שנת הלימודים. מטלות אלה מייצגות את המרכיבים השונים הכלולים במחקר האיכותני: תכנון המחקר/כתיבת הצעה; עבודת שדה; ניתוח; ודיווח. יהיה שילוב בין מטלות קבוצתיות ואישיות. הקורס שואף לטפח חוקרות וחוקרים בתחילת דרכן. וכן לטפח אנשי שטח הפונים למחקר ככלי לידוע והשבחת עבודתם.

פרשיות לימודים:

- הנחות יסוד במחקר האיכותני באופן כללי, ובמסורות וזרמים ספציפיים
- דגימה מכוונת
- אתיקה, מיקום החוקר, ויחסי הגומלין עם הבניית המחקר
- שיטות מרכזיות כמו ריאיונות ותצפיות
- שיטות ניתוח שונות כמו ניתוח תמתי, ניתוח שיח, קידוד, ניתוח נרטיבי

דרישות והרכב ציון הקורס

נוכחות בשיעורים ותרגולים	חובה
מטלות ביניים	45%
עבודה מסכמת	55%
סה"כ	100%

הערה: הכוונה היא שהקורס יתקיים ברובו פנים-אל-פנים בקמפוס, אבל, ייתכנו מפגשים מקוונים וכן יתכנו שינויים באופן ההוראה בהתאם למצב הקורונה באותה העת ובכפוף להחלטות הממשלה, האוניברסיטה ולשיקול דעת המחלקה. שינויים באופן ההוראה לא ישנו את הרכב הציון.

דגשים בעת קורונה:

אופן ההוראה בקורס - יתכנו שינויים באופן ההוראה בהתאם למצב הקורונה באותה העת ובכפוף להחלטות הממשלה, האוניברסיטה ולשיקול דעת המחלקה.
אופן הערכה בקורס - ככל שלא יתאפשר לקיים בחינות פרונטליות הן עשויות להשתנות למטלות חלופיות. עם זאת, המחלקה תשמור על הרכב הציון בקורס, כך שהמטלה החלופית שתינתן תהיה באותו משקל של המקורית.

ביבליוגרפיה חלקית:

עברית

- אבורביעה-קוידר, סראב. 2010. "רפלקסיביות במחקר נרטיבי- המקרה של מחקר פמיניסטי ילידי". בתוך גבריאלה ספקטור-מרזל, רבקה תובל משיח (עורכות), מחקר נרטיבי-תאוריה, יצירה ופרשנות (עמ' 155-177), מאגנס, האוניברסיטה העברית.
- ליבליך, ע., תובל משיח, ר., זילבר, ג., 2010, "בין השלם לחלקיו ובין תוכן לצורה" בתוך קסן, ל., וקרומר-נבו, מ., (עורכות), ניתוח נתונים במחקר איכותני, הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון. עמ' 42-21.
- ספקטור-מרזל, ג. 2010. מנגנוני בררה בטענה של זהות סיפורית: מודל לניתוח נרטיבים. בתוך ל. קסן ומ. קרומר-נבו (עורכות). ניתוח נתונים במחקר איכותני. באר-שבע: הוצאת אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.
- שלסקי, ש., אלפרט, ב., 2007, דרכים בכתיבת מחקר איכותני – מפירוק המציאות להבנייתה כטקסט. מכון מופת: ת"א, 17-37.

אנגלית

- Ahearn, L. M. (2011). The Research Process in Linguistic Anthropology. In *Living Language* (pp. 31-49): Wiley-Blackwell.
- Cresswell, J., & Hawn, A. (2011). Drawing on Bakhtin and Goffman: Toward an Epistemology that Makes Lived Experience Visible. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 13(1). doi:10.17169/fqs-13.1.1594
- Dickson-Swift, V., James, E. L., Kippen, S., & Liamputtong, P. (2009). Researching sensitive topics: qualitative research as emotion work. *Qualitative Research*, 9(1), 61-79. doi:10.1177/1468794108098031
- Gentles, S. J., Charles, C., Ploeg, J., & McKibbin, K. A. (2015). Sampling in Qualitative Research: Insights from an Overview of the Methods Literature. *The Qualitative Report*, 20(11), 1772-1789.
- Gläser-Zikuda, M., Hagenauer, G., & Stephan, M. (2020). The Potential of Qualitative Content Analysis for Empirical Educational Research. *Forum: Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 21(1). doi:10.17169/fqs-21.1.3443
- Hughes, S., Pennington, J. L., & Makris, S. (2012). Translating Autoethnography Across the AERA Standards. *Educational Researcher*, 41(6), 209-219. doi:10.3102/0013189X12442983
- Magolda, P. M. (2000). Accessing, Waiting, Plunging in, Wondering, and Writing: Retrospective Sense-Making of Fieldwork. *Field Methods*, 12(3), 209-234. doi:10.1177/1525822X0001200303